

# UNG I KRISE



Sikkerhedskrise, energikrise, klimakrise... Lige nu ser vi en ungdom i Libanon, der er ramt af stort set alle verdens kriser på én gang. Borgerkrigen har efterladt fysiske og psykiske ar. Det er det land i verden, som huser flest flygtninge per indbygger. I dag er Libanon ramt af et finansielt kollaps af historisk skala - den Internationale Valutafond vurderer Libanon til at stå i en af de 3 værste økonomiske kriser på global plan siden 1850, valutaen har mistet 90% af sin værdi og der mangler strøm og benzin. I sommeren 2020 blev Beirut ramt af en stor eksplosion, der slog hundredvis ihjel og gjorde 300.000 hjemløse. Butikker lukker, børn går ikke i skole, og 30% af Libanons unge har måttet droppe deres uddannelse. Folk flygter ud af landet, og brain drain er et stort problem. Oplevelsen af, at et virvar af kriser påvirker unges liv og muligheder, er ikke fremmed for unge i dag - heller ikke i Danmark.

I dette modul (90 min) skal eleverne læse digteren bag Femhundredeord Sarah Momtazs og frivillig ambulanceredder i Libanon Dana Nassifs breve, der på hver deres måde handler om henholdsvis at forlade og blive forladt i det, de kalder/kaldte hjem. Derefter diskuteres brevene ud fra OD's refleksionsspørgsmål og med afsæt i dem, skal eleverne skrive en analyserende artikel og/eller et

personligt brev omkring det at være ung i en krise, der på en måde udfordrer idéen om "hjem". Det kan både være en større samfundskrise eller noget mere personligt, såsom skilsmisse, kærestesorger, efterskole, at flytte hjemmefra etc.

Underviseren kan evt. bruge et modul forinden på at snakke om brevet som genre. Der ligger f.eks. en fin genreblomst både til det personlige og det formelle brev på [indidansk.dk](http://indidansk.dk).

## Tredelt hovedmodul:

### **Del 1:**

Eleverne kommer ind i klassen, bliver råbt op og læreren introducerer modulet og sammenhængen med projektet.

Eleverne læser beskrivelse af projektet i Libanon og de to breve (ses på side 3-10)

### **Del 2:**

Brevene diskuteres og analyseres i plenum ud fra refleksionsspørgsmålene. (ses på side 11)

### **Del 3:**

Afleveringer introduceres og eleverne får mulighed for at stille spørgsmål hertil og måske brainstorme i mindre grupper. (se opgavebeskrivelserne på side 12-13)

## Evt. premodul:

Et modul forinden kan læreren evt. repetere brevet som genre med eleverne.

Link til inspiration:

<https://www.information.dk/kultur/2016/11/gennem-brevet-kan-forstaa-hinanden>

<https://indidansk.dk/personligt-brev/>

<https://indidansk.dk/formelt-brev>

## Unge redder liv i Libanon

Sikkerhedskrise, energikrise, klimakrise... Lige nu ser vi en ungdom i Libanon, der er ramt af stort set alle verdens kriser på én gang. Borgerkrigen har efterladt fysiske og psykiske ar. Det er det land i verden, som huser flest flygtninge per indbygger. I dag er Libanon ramt af et finansielt kollaps af historisk skala - den Internationale Valutafond vurderer Libanon til at stå i en af de 3 værste økonomiske kriser på global plan siden 1850, valutaen har mistet 90% af sin værdi og der mangler strøm og benzin. I sommeren 2020 blev Beirut ramt af en stor eksplosion, der slog hundredvis ihjel og gjorde 300.000 hjemløse. Butikker lukker, børn går ikke i skole, og 30% af Libanons unge har måttet droppe deres uddannelse. Folk flygter ud af landet, og brain drain er et stort problem.

Landet er afhængigt af, at andre aktører end staten varetager basale opgaver. Derfor står Libanesisk Røde Kors for 80% af al ambulancekørsel og førstehjælp i landet. Når du ringer efter ambulancen i Libanon, er det altså en ung Røde Kors-frivillig, du får i røret, og det er unge ambulancereddere og førstehjælpere, der rykker ud. De unge frivillige bemander omkring 48 stationer på daglig basis landet over og hjælper årligt omkring 290.000 personer.

På trods af udfordringerne i landet er de libanesiske unge altså langt fra handlingslammede – tværtimod. Libanesisk Røde Kors har 3.600 frivillige ambulancereddere og 80% af alle de frivillige er under 30 år. De unge ambulancereddere er i et fællesskab på tværs af køn, socioøkonomi og religion og er motiverede af at hjælpe alle i nød uagtet deres baggrund eller økonomiske situation, hvilket er helt særligt i Libanon. For mange er det frivillige arbejde som ambulancereddere mere end et kald. Det er her, de kan udvikle sig og oparbejde nye kompetencer, og det er her, de kan gøre en forskel for både deres lokalsamfund og landets fremtid. Libanon har altså en stærk og handlekraftig ungdom, der vil landet det bedste, men de selv er pressede og mange er ved at brænde ud. Derfor støtter Operation Dagsværk i år Libanons unge frivillige ambulancereddere, for landet har brug for dem.

Med projektet "Unge redder liv i Libanon" vil Operation Dagsværk i samarbejde med Røde Kors, Ungdommens Røde Kors og Libanesisk Røde Kors give flere unge mulighed for at gøre en forskel for

andre og et kriseram Libanon. Projektet bidrager til at opretholde ambulancetjenesten som en kritisk samfunksfunktion, hvor unge frivillige oplæres i livsreddende førstehjælp, eftersøgning og redning, medicinsk forståelse, udrykningsteknik, psykisk førstehjælp, mental sundhed, selvpleje og trivsel. Videre giver projektet de frivillige muligheder for at blive uddannede som humanitære frontløbere med træning i at rekruttere, koordinere og træffe beslutninger. Kompetencer de kan bruge i ambulancetjenesten og i at få Libanon styret ud af de mange kriser og mod en bedre fremtid til gavn for hele befolkningen.

Skrevet af: Dana Nassif

Dato: Maj 2023

Kære Fasih,

Det har været nogle uendeligt lange måneder uden dig. Mange ting har ændret sig på stationen, siden du forlod tjenesten og Libanon. Det bliver sværere og sværere for os i Røde Kors' ambulancetjeneste at aflevere patienter på hospitalet med god samvittighed, og sundhedsvæsenet i Libanon forværres dag for dag.

For ikke ret lang tid siden blev jeg kaldt ud til en nødsituation, hvor en 7-årig dreng var blevet ramt af en bil midt på motorvejen. Jeg har så mange følelser omkring lige netop den her udrykning. Hvad lavede et så lille barn midt om natten helt alene på motorvejen? Var han hjemløs? Havde han ikke nogen til at tage sig af ham? Og hvordan kunne nogen køre et barn ned og så bare køre videre, som om intet var hændt? De spørgsmål rumsterer stadig i mit hoved.

Jeg var især skuffet over vores sundhedssystem, da hospital efter hospital afviste at tage imod det døende barn på grund af mangel på sundhedsfaglig arbejdskraft. De fleste uddannede læger og sygeplejersker har allerede forladt landet, fordi det er nemmere for dem at finde arbejde i udlandet, end det er for andre.

Hvis jeg skulle nævne en positiv ting ved, at du er rejst, så er det, at du ikke længere behøver at være vidne til de her uretfærdigheder.

Anyway, nok om det, hvordan går det med dig? Hvordan er det på Cypern? Har du nogensinde hjemve? Jeg er nysgerrig på, om du har fået venner som dem, du har (og altid vil have) her i Libanon, og om du sørger for at få spist noget libanesisk mad.

Jeg vil vædde på, at din hverdag har ændret sig meget, men det er okay, for mange ting har også ændret sig her. Inflationen raser og priserne svinger meget. Kan du huske i 2019, da 100 dollars svarede til 150.000 lira? I dag kan dem, der har penge, gå ned og veksle 100 dollars til 10.000.000 libanesiske

lira, men folks løn følger ikke med kursen. Det gør priserne på uddannelse til gengæld. Folkeskolelærerne begyndte at strejke få dage efter, du tog afsted, og de børn, der ikke går på private skoler, har nu ikke gået i skole i mere end et år.

Det er ikke fordi, jeg ikke forstår, hvorfor så mange mennesker forlader landet ligesom dig for at få et bedre liv. Det er bare lidt sjovt at tænke på, hvordan ingen havde forestillet sig det her for 4 år siden. Krisen startede en dag, og allerede den næste havde tingene eskaleret meget hurtigt. Sådan blev det ved.

Faktisk tror jeg aldrig, at jeg har fortalt dig, hvor modig jeg synes, du er. Jeg ved, at det ikke var et let valg at forlade Libanon. At efterlade sin familie og venner er aldrig et let valg. Du lærte mig at give slip på alle tankerne, der ofte fylder mit hovede efter en ulykke, som den jeg nævnte tidligere i brevet. Det har jeg taget med mig, så tak for det. Det er i sådan nogle situationer, at jeg tænker mest på dig, og inderligt håber på forandring i Libanon.

Jeg håber, at flere unge vil engagere sig og lede Libanon mod en bedre fremtid. Jeg håber, at vores folk giver slip på de fordomme og falske ideer, der blev skabt under borgerkrigen i 1975-1990. Jeg håber på en fremtid for vores smukke Libanon, hvor vi ikke behøver at bekymre os om de helt grundlæggende ting, vi har brug for, for at have et godt liv, som at betale vores undervisning og at have råd til et hospitalsbesøg. Indtil da, pas på dig selv, håber vi ses meget snart!!

Jeg savner dig,

Bedste Hilsner, Boo

Kære farmor

Jeg har ville skrive dette brev længe, men har hverken haft modet eller sproget. Jeg har kun haft tiden. Masser af tid til at tænke over, hvad jeg ville skrive. Men selv den, er ved at løbe fra mig. Nu skriver jeg til dig før det er for sent.

Da du var på min alder, var du mor til tre drenge under fire år. Jeg har set billeder af dig, leende, med dem løbende mellem dine ben, på stranden ved det kaspiske hav. Det er 70'ernes Iran, og friheden blæser i dit mørke hår. Din badedragt er sort/hvid stribet, eller sådan husker jeg det i hvert fald, men måske det i virkeligheden er fotografiet der er sort/hvid. I hvert fald har jeg altid tænkt, at du på det fotografi ligner en model fra en chanel-reklame. Måske var det ikke kun frihed, men også økonomiske muligheder, der dansede i dit hår.

Tiden før revolutionen var, som jeg forstår det, ikke ubetinget god. Mange oplevede velstand og nye muligheder, mens andre oplevede undertrykkelse og forfølgelse. Hjemme hos jer nød I godt af Shahens styre. Farfar havde en god stilling i embedsværket. Du passede børnene. I manglede ikke noget.

Jeg ved ikke, hvad du drømte om.

Du stod tit i skyggen af farfar. Både fysisk og i overført forstand. Du er lille af statur og fylder ikke meget i et rum. Han, til gengæld, fyldte det hele, hans varme latter lagde sig som en tung dyne over ethvert selskab, og som voksen har jeg tit tænkt på, om der måske ikke var efterladt megen ilt til de andre. Jeg har også tænkt på, om du måske fyldte lidt på samme måde som en dukkefører fylder lidt. Om du har virket i skyggerne og trukket i trådene.

Det vil jeg gerne tænke om dig.

I starten fulgte jeg med time for time, holdt vejret. Opdaterede. Opdaterede igen. Da de begyndte at hænge demonstranterne, knækkede tråden. Jeg fulgte kun med sporadisk. Måtte slukke, når jeg fandt videoer på TikTok akkompagneret af en sang af en nu dødsdømt musiker.

“Jeg er stoppet med at følge med,” sagde en veninde til mig den anden dag. Det handlede ikke om Iran, men om klimakrisen. Hun er geolog og arbejder med grøn omstilling.

“Hvis ikke du følger med mere, hvem gør så, spurgte jeg”

Magtesløsheden sidder under neglene. Gror i de grå hår, der springer frem i tindingen. Slår revner fra næse til mund og tynger mundvigen. Til sidst sætter den sig som skidt i navlen, og jeg kradser åndsfraværende, og ridser kun i overfladen.

Da jeg gik i 9. klasse startede Muhammedkrisen. Indtil da havde min iranske baggrund været lige så lidt - eller meget - spændende som dem, der havde en far fra Bosnien eller en mor fra Brasilien. Men den dag vendte Sascha sig om, og spurgte hvorfor “vi” brændte “deres” flag af. Dikotomien ramte som en kniv lige i solar plexus, og delte mig, så vel som resten af landet, i to.

Den ene del, der altid har savnet dig. Som har betragtet dig på afstand; set dig og hørt dig. Men aldrig forstået dig eller rørt dig. Ikke sådan rigtigt. Jeg har følt at jeg har svøbt mig i dine klæder og præsenteret mig som en som dig. Snydt hele verden med mine brune øjne. Talt på vegne af dig uden at kende dig. Repræsenteret dig uretfærdigt og urigtigt.

Den anden del, der har nydt godt af at du har fyldt så lidt. Jeg har passet ind de fleste steder, hvor det er fordelagtigt at passe ind. Kunnet bruge dig til min fordel. Jeg har kunnet alle koderne og høstet alle frugterne. Jeg har festet og drukket og bollet. Og kan sidde her og råbe det ud til hele verden uden at skamme mig det mindste.

Måske jeg havde skammet mig, hvis du kunne forstå, hvad jeg skrev.

I gymnasiet begyndte en langsom krystalliseringsproces. Hormoner, desperat søgen på identifikationsmarkører, ensomhed, fantasi og denne nye trussel mod en del af mig, startede en altomfattende identitetskrise, og kriser har præget mit og de flestes liv siden da.



I 2007 skrev jeg et tværfagligtprojekt om supprimelåne-krisen i USA. I 2008 skrev jeg SRP-opgave om den begyndende finanskrisen og sammenlignede den med 30'ernes depression og diskuterede, hvorvidt vi kunne Keynes'e os ud af kniben. I 2009 blev jeg student i en verden, hvor regeringsledere bekymrede sig mere om at redde banker end klimaet. Ikke meget har ændret sig siden da.

Jeg ville gerne fortælle dig om mit liv. Fuld af privilegier og frihed, muliggjort af min fars flugt. Om mine to piger, der leger ubekymret i sandkassen med saftevandsklistret hår og røde kinder. Hvordan min far har givet mig alle muligheder for at blive til, og gøre med mit liv, hvad jeg drømte om. Uddannelse, kærlighed og løst hår under vinterhuen.

Det var småkoldt udenfor, da jeg første gang læste om Mahsa Amini. Det løb mig koldt ned af ryggen i min varme stue. Jeg skammede mig over at være så langt væk, at have det så godt, at være i sikkerhed, men samtidig at tillade mig at beklage mig over stigende energipriser, når I satte livet på spil.

Hvordan havde mit liv været, hvis jeg var vokset op i Iran? Hvis jeg havde været vidne til og en del af alt det, der udfolder sig nu. Hvis jeg havde været vidne til tiden efter revolutionen. Til jeres fald, og hvis jeg havde set dig dække dit hår til. Måske det først var der, du stillede dig bag farfar. Måske du ikke havde andre valg.

Du så din ældste søn blive sat i fængsel efter revolutionen. Så din mellemste søn blive sendt i krig mod Irak, og frygtede for deres liv, og din yngste søns skæbne. Du og farfar gjorde alt i jeres magt for at få sendt de to yngste ud af landet. Den ældste, og hans børn, har stadig udrejseforbud.

Jeg drømmer tit om, at have holdt dig i hånden gennem Ekbatans gader. At vi havde været fortrolige og at jeg havde kunnet dit sprog og dine koder. På den måde havde jeg måske følt mig mere hel, og følt mig berettiget til alle de følelser af uretfærdighed, der har fyldt mig siden september, hvor Mahsa Amini på brutal vis blev dræbt i moralpolitiets varetægt. Måske jeg kunne have gjort noget. Været en retmæssig del af oprøret.

Men med det kommer også ufriheden. Frygten og den evige trussel. Et regime med et umenneskeligt menneskesyn, og et farvel til basale frihedsrettigheder. Alt det, min far flygtede fra for at give mig de bedste muligheder.

Det kontrafaktiske er kedsommeligt, sagde en historieunderviser engang til mig.

Jeg er et produkt af revolutionen. Uden den, havde jeg ikke eksisteret. Tanken giver mig hovedpine og får mig til at føle mig uendeligt lille. Revolutionen er skyld i mig, og i min fremmedgørelse. Den har givet mig to hjem og ingen steder at føle mig hjemme.

Jeg håber at en ny revolution vil give mig en smule af det tabte tilbage. At vi kan finde hinanden, og at jeg kan finde hjem.

Dit barnebarn

Sarah

## **Refleksionsspørgsmål:**

1a

Hvad siger brevene om begrebet "hjem"?

1b

Hvad er hjem for dig?

2a

Hvis Danmark skulle ende i en krise, hvordan tror du så, den ville se ud?

2b

Hvordan tror du, at det ville påvirke dig, din familie og din omgangskreds?

3

Er der nogle ting, du tager for givet nu, som du kunne forestille dig ville forsvinde under en krisetid?

4

Er der nogle bekymringer eller glæder, du kunne forestille dig aldrig ville ændre sig uanset hvad?

### **Analyserende artikel om breve om hjem og afstand**

Skriv en analyserende artikel, hvor du undersøger, hvordan hjemstavn og afstand fremstilles i brev.

Artiklen skal indeholde en analyse og fortolkning af Danas brev, hvor du fokuserer særligt på de sproglige virkemidler, brevets opbygning og det fremstilling af hendes hjemland.

I artiklen skal du perspektivere til Sarahs brev med et fokus på fremstillingerne af hvad hjem og afstand betyder for brevskriverne.

I undersøgelsen skal du anvende relevante tekstnedslag og særligt fokusere på:

- At analysere og fortolke teksten vha. et danskfagligt begrebsapparat.
- At sætte de to tekster i relation til hinanden og på baggrund heraf kaste nyt lys over emnet.
- At formidle tekstforståelsen klart for læseren med en fokuseret indledning og en nuanceret afslutning.

Længde: Cirka tre normalsider á 2.400 tegn inkl. mellemrum.

### **Kreativ skriveøvelse om et brev fra en krisesituation**

Din opgave er at skrive et brev til nogen, du kender godt. Dit udgangspunkt for brevet er, at der er opstået en krisesituation, der gør, at du enten har forladt dit hjem eller overvejer at gøre det. Det behøver ikke at være en krise, der går ud over andre end dig selv. Det er op til dig at finde på, hvad der er sket, og hvordan du vil formidle dine personlige tanker og overvejelser om situationen i dit brev.

Du skal bestræbe dig på at overholde genrekendetegnene for et personligt brev

(<https://indidansk.dk/personligt-brev>).

Det er i orden at lade sig inspirere af Danas brev og Sarahs brev til hvad man kan skrive om, men du skal være opmærksom på at deres sprog eller komposition ikke smitter af på dit eget brev.

Længde: Cirka to-tre normalsider á 2.400 tegn inkl. mellemrum.